

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D. a JUDr. Naděždy Treschlové ve věci

žalobkyně:

X. X.

bytem X.

zastoupená JUDr. Jaroslavem Brožem, advokátem
sídlem Marie Steyskalové 62, Brno

proti

žalované:

předsedkyně Městského soudu v Praze
sídlem Spálená 2, Praha 2

o žalobě proti výtce žalované ze dne 1. 8. 2023 č.j. Spr 1912/2023

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Identifikace projednávané věci

1. Žalobkyně se žalobou došlou Městskému soudu v Praze dne 2. 10. 2023 domáhala zrušení výtky žalované ze dne 1. 8. 2023, č.j. Spr 1912/2023 (dále též jen „*napadená výtka*“), kterou žalovaná udělila žalobkyni za drobné nedostatky v práci a drobné poklesky v chování podle § 88a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o soudech a soudcích*“).

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

2. Žalobkyně je předsedkyní senátu 18 Co (občanskoprávní úsek - agenda odvolací) Městského soudu v Praze. V rámci rozhodování o odvolání proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 3 ve věci nezletilých sourozenců J. K. a M. K., narozených v roce X, o změnu úpravy poměrů nezletilých, ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp.zn. 18 Co 6/2023, žalobkyně spolu s pověřenou (referující) členkou senátu X. X. a třetí členkou senátu vedla dne 22. 2. 2023 s nezletilými pohovor za účelem poskytnutí potřebných informací nezletilým a zjištění jejich vlastního názoru.
3. Pohovoru předcházelo prvostupňové řízení, v němž Obvodní soud pro Prahu 3 rozsudkem ze dne 27. 10. 2022 pod sp. zn. 60 P 7/2022 změnil úpravu poměrů nezletilých naposledy provedenou v roce 2015 tak, že oba nezletilé svěřil do péče otce, matce stanovil povinnost platit na nezletilé výživné, styk nezletilých s matkou neupravil. Prvostupňový soud dospěl k závěru, že v poměrech nezletilých došlo v mezidobí k vývoji jejich názorů, pocitů a potřeb, a proto rozhodl o změně péče, ačkoli v péči matky neshledal závady. V otázce svěřením nezletilých do péče otce soud přihlédl k tomu, že nezletilí si podle jejich vyjádření s otcem rozumí, v jeho domácnosti se cítí doma, zatímco s matkou se odcizili, mají konflikty, neshody. V otázce výživného soud přihlédl k tomu, že matce přibyla další vyživovací povinnost k polorodé sestře nezletilých (nar. 2018). V otázce úpravy styku matky s nezletilými soud zohlednil věk nezletilých a jejich vyjádření, že si nepřejí mít pevně stanovený rámec styků.
4. Pohovor samotný byl veden dne 22. 2. 2023 v soudní síni, přítomni byli žalobkyně jakožto předsedkyně senátu, dvě členky senátu a oba nezletilí. Další osoby nebyly přítomny. Pohovor trval přibližně 70 minut, vedla jej převážně žalobkyně, případně pověřená (referující) členka senátu. Třetí členka senátu do pohovoru nezasahovala. Obsah pohovoru, z nějž byl pořízen zvukový záznam, soud nepovažuje za potřebné reprodukovat, ostatně, přepis ústního projevu je vždy jen nedokonalým obrazem způsobu verbální komunikace. Soud shrnuje, že žalobkyně společně s pověřenou (referující) členkou senátu v pohovoru nejen cílila na zjištění názoru nezletilých, ale poté, co nezletilí svůj názor opakovaně projevovali, když uváděli, že matku mají rádi a chtějí se s ní vidat, ne však formou pevně stanoveného styku, a že z důvodu častých konfliktů s matkou netouží trávit u ní čas intenzivněji, upozorňovala, že jejich deklarovaný postoj je v rozporu s realitou, neboť nezletilí matčiny návrhy na setkání odmítají a ve skutečnosti s matkou v podstatě nevidají. Žalobkyně na základě obsahu soudního spisu nezletilým demonstrovala, že se z možného setkávání s matkou vymlouvají, snahu matky na setkání bojkotují, neprojevují dostatečnou snahu o nápravu vztahů, a kritizovala je za to. Nabádala je, aby se vžili do pocitů matky a přistupovali k ní empatictěji. Žalobkyně informovala nezletilé, že úkolem soudu, ale i rodičů a nezletilých samotných, má být pokusit se vztah s matkou do budoucna napravit, což není možné učinit bez pravidelného osobního kontaktu, kdy spolu tráví všední čas a mají prostor „vyřikat si“ vzájemně své pocity a výhrady. V závěru pohovoru žalobkyně seznámila nezletilé se záměrem soudu upravit styk s matkou pevně, navrhla konkrétní podobu; proti jejímu návrhu se nezletilí slovně neohradili, nezletilý J. K. návrh akceptoval (slovy „v pohodě“). Pohovor byl veden neformálně, ze strany soudu slušně a klidně, oběma nezletilým byl dán volný prostor pro vyjádření a odpovědi na dotazy, čehož také nezletilí, a to zdvořile a vstřícně, využívali. Oba nezletilí občas hovořili naléhavě a rozrušeně, přibližně od třetiny pohovoru nezletilá M. K. chvílemi plakala, na což nebylo ze strany senátu reflektováno.
5. Pro doplnění kontextu městský soud uvádí, že žalobkynin odvolací senát vydal ve věci dne 22. 2. 2023 pod sp. zn. 18 Co 6/2023 rozsudek, v němž změnil rozsudek Obvodního soudu

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

pro Prahu 3 ze dne 27. 10. 2022 tak, že nezletilé ponechal v péči otce, snížil výši stanoveného výživného a upravil styk nezletilých s matkou zjednodušeně řečeno tak, že určil styk na jeden prodloužený víkend v měsíci a na určitou část letních a vánočních prázdnin. K rozhodnutí o péči soud uvedl, že za optimální by v tomto konkrétním případě považoval střídavou péči, nicméně vzhledem k vývoji preferencí nezletilých ohledně výchovného prostředí a k aktuální situaci rodiny by střídavá péče mohla prozatím působit kontraproduktivně, proto soud přistoupil k zavedení přechodného režimu, který úpravou styku nezletilých s matkou vytvoří prostor pro obnovení normálního vztahu nezletilých k matce. Soud zde zdůraznil, že nezletilí při pohovoru zaujali rigidní postoj preferující jednoznačně prostředí u otce, nebyli ochotni zamyslet se, byť jen hypoteticky, ani nad tím, za jakých okolností by akceptovali výchovné prostředí u matky, v pohovoru přitom nezazněl vážnější argument pro odmítání výchovy matkou než „dusno“ a zvyšování hlasu. Soud přihlédl též k tomu, že nezletilí zpracovali pro soud několik písemných zpráv o průběhu kontaktů s matkou, v nichž se k jednání matky vyjadřovali pouze kriticky, až povýšeně, včetně hodnocení aktivit, které pro ně matka zorganizovala. Soud vzal v úvahu, že negativní postoj nezletilých k matce byl posilován a fixován v důsledku opuštění režimu založeného prvostupňovým rozsudkem, který fakticky vyhověl návrhu otce. K rozhodnutí o snížení výživného soud mimo jiné uvedl, že je nutno ponechat matce více prostředků na náklady styku s nezletilými. K rozhodnutí o úpravě styku soud uvedl, že soud prvního stupně předpokládal realizaci styku v dostatečném rozsahu na základě dohody, přehlédl přitom závažné indicie, že styk nebude realizován, neboť fakticky neproběhl již od května 2022 do vyhlášení prvostupňového rozsudku v říjnu 2022, a to navzdory předchozím deklaracím nezletilých, že mají o styk zájem a budou jej realizovat, kdy nadto ani rodiče nejsou schopni se na konkrétním styku dohodnout. Opakovaná tvrzení nezletilých soud vyhodnotil jako účelová a měl za to, že jejich akceptace prvostupňovým soudem pouze vytvořila prostor pro to, aby se styk s matkou nerealizoval. Proto soud v odvolacím řízení styk upravil; s přihlédnutím k stanovisku nezletilých alespoň v rozsahu, který sice nepovažuje za optimální, ale považuje ho za způsobitý umožnit postupnou normalizaci a rozvoj vztahů a budoucí široký styk či střídanou výchovu.

6. K obsahu pohovoru s nezletilými ze dne 22. 2. 2023 soud v rozsudku uvedl, že oběma čtrnáctiletým nezletilým vysvětlil význam a obsah práva dítěte na výchovu oběma rodiči, umožnil jim vyjádřit se k odvolacím soudem zvažovanému rozsahu styku (tj. zpočátku jeden prodloužený víkend v měsíci a úprava prázdninového styku), nezletilí obecně souhlasili s tím, že je nutno nalézt formu umožňující normalizaci jejich vztahů s matkou. Nezletilí byli dotázáni na své preference, pokud jde o frekvenci a délku styku, resp. vyslovení omezujících podmínek vyplývajících z jejich denního režimu. Nevyslovili žádné omezení, s počáteční frekvencí styku jeden víkend v měsíci jsou srozuměni. Nezletilá M. K. však uvedla, že nechce přespávat v bytě své matky, protože se zde necítí dobře, nevyspí se, má noční můry, neboť se jí vrací traumatizující zážitek z velikonočního styku (duben 2022), kdy byla přítomna afektnímu chování matky. Nezletilá není schopná tento zážitek zpracovat, proto nechce u matky přespávat. Soud k tomu poznamenal, že dává k úvaze možnost pokusit se vyličený problém řešit prostřednictvím odborné intervence terapeuta.

Obsah správního spisu a napadené rozhodnutí

7. Dne 13. 4. 2023 otec nezletilých podal prostřednictvím ministerstva spravedlnosti stížnost na způsob vedení pohovoru s nezletilými, namítal, že při pohovoru byla odeprána přítomnost otcovy právní zástupkyně, i přes písemnou žádost ze dne 3. 3. 2023 byla otcí

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

odepřena možnost seznámit se s nahrávkou pohovoru, během pohovoru, s jehož průběhem otce seznámili nezletilí, pak došlo k porušení zákonných práv nezletilých a všech pravidel pohovoru s nezletilými dětmi. Provedení pohovoru nebylo v souladu se zájmy nezletilých, neboť ty své stanovisko opakovaně sdělovaly opatrovníku i prvostupňovému soudu, postup zvolený odvolacím soudem je toliko psychicky zatěžoval, nezletilí byli po absolvování pohovoru psychicky destabilizováni. K stížnosti otec přiložil mimo jiné ručně sepsané vyličení průběhu pohovoru oběma nezletilými.

8. Žalobkyně se k podané stížnosti vyjádřila nesouhlasně, měla za to, že při pohovoru k žádnému porušení soudcovských povinností nedošlo. Uvedla zejména, že pohovor po obsahové stránce odpovídal povinnosti soudu vymezit pro konkrétní případ zájem dítěte (v daném případě byl zájem spatřován v prostoru pro realizaci práva nezletilých na výchovu obou rodičů po změně výchovného prostředí) a přijmout adekvátní opatření k jeho realizaci. Uvedla, že nezletilí byli informováni o zamýšleném rozhodnutí, včetně vysvětlení, že se již nelze spokojit pouze s opakovaně vyjadřovaným zájmem o styky s matkou, pokud fakticky tyto styky nejsou dlouhodobě realizovány. Pokud nezletilí po pohovoru referovali, že slyšení před soudem pro ně představovalo vybočení z komfortní zóny, pak příčinu je namíste spatřovat v dlouhodobě emočně vypjatém až konfliktním rodinném prostředí, nikoli v postupu soudu.
9. Žalovaná dne 1. 8. 2023 uložila žalobkyni výtku. Poukázala v ní na Pokyny Výboru ministrů Rady Evropy o justici vstřícné k dětem přijaté Výborem ministrů Rady Evropy ze dne 17. listopadu 2010, dle nichž *„s dětmi má být zacházeno s péčí, citlivě, spravedlivě a s respektem po celou dobu řízení, přičemž zvláštní pozornost měla být věnována jejich osobní situaci, blahu a konkrétním potřebám při plném respektování jejich fyzické a duševní nedotknutelnosti“*, konstatovala, že účelem vedení pohovoru s nezletilým je zjistit jeho vlastní názor, nikoli nezletilému vnutit názor soudních osob. Žalobkyni vytkla, že uvedené zásady a východiska porušila.
10. Vytčené jednání žalovaná vymezila tak, že žalobkyně společně s pověřenou (referující) členkou senátu již od samého počátku na nezletilé vyvíjela nátlak, aby změnili svůj postoj ke styku s matkou, nezletilými opakovaně vyjádřený postoj vysloveně odmítala, označovala jej za nenormální, postavila se výhradně na stranu matky, čímž porušila zásadu nestrannosti soudu, nezletilým jejich postoj intenzivně vyčítala za použití zcela nevhodných příměrů, svůj nátlak na nezletilé (vyvíjený společně s členkou senátu a tím zesílený) nijak nekorigovala ani v okamžiku, kdy nezletilá M. K. začala brečet, přičemž za takto vyhrocené situace vedla pohovor ještě dalších cca 30 minut až do okamžiku, kdy se nezletilí podvolili společnému nátlaku a akceptovali úpravu styku s matkou v podobě, kterou žalobkyně s členkou senátu společně prosazovaly, žalobkyně nijak nezasáhla coby předsedkyně senátu vedoucí pohovor, když členka senátu nezletilé zcela nemístně obviňovala, resp. odsuzovala jejich jednání. Žalovaná má za důležitý celkový průběh pohovoru, jeho délku a toxickou atmosféru, přičemž je podstatné, že nezletilí byli u pohovoru sami, bez jakékoli opory blízké osoby. Žalovaná ve výtce příkladmo a pro ilustraci citovala některé komentáře či dotazy v průběhu pohovoru.
11. V odůvodnění výtky žalovaná uvedla, že způsobem, jakým žalobkyně vedla pohovor s nezletilými, a jejími jednotlivými výroky při něm se žalobkyně dopustila nedostatků v práci (s ohledem na naprostou neodbornost vedení pohovoru s nezletilými) a též nevhodného chování tím, že nezachovala nestrannost, že na nezletilé vytvářela nátlak, že je namísto zjišťování názoru podrobovala kritice, že jim vnucovala názor soudu a pohovor

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

v nyní popsaném duchu neukončila ani nekorigovala ani v okamžiku, kdy nezletilá M. K. začala plakat. Takto postupovala společně s pověřenou (referující) členkou senátu, čímž byl negativní účinek ještě zvýšen.

12. Ohledně zvoleného opatření žalovaná uvedla, že přestože žalobkyně nemá náhled na danou situaci a nepokládá za vhodné se nezletilým za způsob vedení pohovoru omluvit, ukládá jí žalovaná toliko výtku, když zohledňuje, že jde o zcela ojedinělý exces v žalobkynině dlouhé soudcovské kariéře, a přihlíží k tomu, že žalobkyně zřejmě postupovala v přesvědčení, že napomůže obnovení vztahů mezi nezletilými a jejich matkou. Žalovaná v závěru výtky žalobkyni upozornila, že pokud by žalobkyně v budoucnu vedla pohovor s nezletilým tímto způsobem znovu, bude nezbytné zahájit s ní kárné řízení.

Obsah žaloby

13. Žalobkyně v podané žalobě namítla, že napadená výtka odhlíží od skutkového a právního rámce právní věci změny úpravy poměrů nezletilých a úpravu styku rodičů s nezletilými, jak se promítl do rozsudku ze dne 22. 2. 2023, a koncentruje se toliko do vlastního hodnocení vybraných vět z protokolu o pohovoru, a navíc vytržených z kontextu celé právní záležitosti. Žalovaná význam pohovoru dezinterpretuje a staví ho na pokynu evropské exekutivy; nectí Mezinárodní úmluvu o právech dítěte (čl. 9 odst. 3 a čl. 18 odst. 1), Listinu základních práv a svobod (péče o děti - čl. 32 odst. 4) o právu dítěte na osobní kontakt s oběma rodiči a o osobní odpovědnosti obou rodičů za výchovu dítěte ani zákonnou právní úpravu (§ 865 odst. 1, § 888, § 889, § 907 odst. 2, odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „občanský zákoník“), stejně tak jako nerespektuje ani judikaturu Ústavního soudu, např. nález ze dne 26. 7. 2016, sp. zn. I ÚS 153/16 nebo nález ze dne 22. 12. 2020, sp. zn. IV ÚS 2611/20 o tom, že nejlepším zájmem dítěte je zpravidla výchova oběma rodiči.
14. Žalobkyně nesouhlasí, že pohovor nebyl veden nestranně. Uvádí, že podstatou pohovoru bylo vysvětlit význam práva dítěte na výchovu oběma rodiči v kontextu konkrétních okolností případu, jenž se koncentroval do zprostředkování nepominutelné výchovy matky reflektující adekvátní rozumovou a mravní vyspělost dětí ve věku 14 let, včetně vývoje jejich postojů k matce, resp. možnosti její participace na jejich výchově. Na nezletilé nelze hovořit řečí mezinárodních smluv a judikatury soudu. V intencích čl. 6 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách bylo povinností soudu realizovat pohovor se zřetelem na dosavadní, již prokazatelně deformovaný vývoj vztahů týkající se úpravy poměrů nezletilých dětí, jež evidentně nemohly být v jejich zájmu, protože ve hře byla manifestní diskrepance mezi slovy a skutky. Smyslem pohovoru bylo dále zprostředkovat akceptaci práv nezletilých, jejichž součástí je styk s oběma rodiči a naplnění jejich rodičovské odpovědnosti. Žalobkyně zde zdůrazňuje ust. § 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), a v něm zakotvenou povinnost soudu působit v soudním řízení výchovně k dodržování smluv a zákonů, k čestnému plnění povinností a úctě k právům jiných osob. Žalobkyně má za to, že falešný a nežádoucí vyhraněný postoj nezletilých, kteří se necítí být vázání vlastním slovem, bylo namísto kriticky konfrontovat, tedy zvolit ze strany soudu náročnější postoj, neomezující se na akceptaci dosud nerealizovaných příslibů, a tak vahou své autority přispět k akceptaci všech hledisek, která jsou ve hře a tím přimět nezletilé k vykročení ze zaužívaného stereotypu nenaplněných příslibů, které nemohou a nejsou v jejich zájmu, zejména zvaží-li se, že otec nijak oboustrannou výchovu nepodporoval, neboť bezvýhradně a nezodpovědně odkazoval pouze na odmítavé stanovisko nezletilých dětí. V této souvislosti žalobkyně odkázala na nález Ústavního soudu

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

sp. zn. II. ÚS 1929/21, dle nějž je právem dítěte budovat a mít vztah k oběma rodičům a nevyrůstat v prostředí, v němž je jeden rodič rodičem zavrženým, a dokud dítě nedospěje, nesmí obecné soudy na toto právo rezignovat.

15. S ohledem na uvedené žalobkyně považuje uloženou výtku za nepřipustný zásah do nezávislé rozhodovací činnosti, neboť má za evidentní, že vytýkané příklady samy o sobě, a o to více, že pokud by byly posuzovány kontextuálně, nemohou být posuzovány jako drobné nedostatky v práci, stejně tak jako je nelze považovat za rozhodovací excesy a hrubé porušování povinností. Žalobkyně má za to, že žalovaná ve výtce nejen že aplikovala nepřipadnou normu moci výkonné z hlediska principu dělby moci i nezávislosti (Pokyny Výboru ministrů Rady Evropy o justici vstřícné k dětem), čímž vystupovala z pozice moci výkonné, ale současně se rozsahem přezkumu vlastního postupu soudu během pohovoru stavěla do pozice odvolací instance, která jí rovněž nepřísluší. Přehlédla, že soudci rozhodují a postupují na základě vnitřního přesvědčení, které odráží kontextuální skutkovou i právní znalost věci, a které je funkcionářům soudu nedostupné, a proto je na místě maximální možná zdrženlivost funkcionáře při výkonu jeho kárné pravomoci v konkrétním případě. Předsedovi soudu nepřísluší své představy soudci rozhodujícímu ve věci vnucovat, či je dokonce vynucovat, a již vůbec nemůže odlišný přístup či představy trestat. K tomu žalobkyně znovu poukázala na situaci v posuzované věci nezletilých, kdy otec nenaplňoval zájem dětí na oboustranné výchovné participaci a nezletilým dosud procházelo nenaplňování příslibů, které činili před oběma orgány povolanými k ochraně jejich zájmů. Uvedla, že měla na paměti i aspekt nezbytnosti výchovy k oboustranné úctě k rodičům.
16. K způsobu vedení pohovoru žalobkyně je toho názoru, že z jeho přepisu je patrna jak empatie, tak snaha dobrat se dialogem řešení. Ostatně i výsledek, tj. rozsah úpravy založený rozsudkem ve věci samé, reflektuje obsah pohovoru. Odmítá tedy, že by byl na nezletilé vyvíjen nátlak, vnucován názor senátu nebo byla porušena zásada nestrannosti soudu. Žalobkyně dále namítla, že důsledky a význam výtky nelze bagatelizovat, neboť má obecný přesah, když může vyvolat dojem právě v projednávané věci, že lze tímto způsobem vyvolat tlak na rozhodovací činnost soudu, tedy ohrozit jeho nezávislost na moci výkonné. Zmínila i zásah do profesní pověsti i osobnostní sféry žalobkyně jako soudkyně, a tedy difamační účinky výtky na dlouhou profesní kariéru žalobkyně, nezátíženou dosud žádným pochybením, jež by bylo důvodem domluvy, výtky či kárného postihu.
17. Dále žalobkyně namítla, že žalovaná poté, co senát rozhodl, postavila obě dotčené soudkyně před volbu mezi omluvou nezletilým a sankčním postihem ve formě výtky, čímž degradovala výkon spravedlnosti celého senátu, neboť omluva by zbavila vydané rozhodnutí jeho přesvědčivosti, resp. ochoty ho přijmout. Jestliže v předmětné věci sama žalovaná připustila, že věc je řešitelná omluvou, kterou zákon ani nezná, potom vytýkané jednání není způsobilé být předmětem jakéhokoliv sankčního postihu, a to ani výtky. Žalobkyně připomněla ústavní pravidlo, dle kterého lze státní moc vykonávat jen na základě a v mezích zákona (srov. čl. 2 odst. 3 Ústavy), a namítla, že žalovaná se dopustila výkonu své pravomoci v rozporu se zákonem, resp. Ústavou.
18. Žalobkyně shrnula, že žalovaná porušila práva garantovaná přímo v ústavní rovině, a to zákaz libovůle ve smyslu nálezu sp. zn. Pl. ÚS 11/02, a to v souvislosti s výkladem ust. § 88a, § 164 odst. 1 zákona o soudech a soudcích, čl. 6 odst. 1 Úmluvy v souvislosti s nálezem sp. zn. Pl. ÚS 4/10. Dále žalovaná porušila základní zásady činnosti správních orgánů, zejména v intencích § 2 odst. 1, odst. 2, odst. 4, § 3, § 4 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Je tomu tak proto, že žalovaná

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

nepostupovala v souladu se zákony ani s mezinárodními smlouvami, ani nerespektovala judikaturu evropských i českých vysokých soudů. Žalovaná uplatnila pravomoc nad rámec k účelům, k nimž jí byla pravomoc zákonem svěřena, přičemž nedbala, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a odpovídalo okolnostem daného případu. Žalovaná postupovala tak, že nebyl zjištěn stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jejího úkonu s požadavky základních zásad činnosti správních orgánů. Žalobkyně dodala, že žalovaná rovněž v souvislosti se svým úkonem neposkytla žalobkyni přiměřené poučení.

19. Žalobkyně navrhla provést dokazování před soudem, a to spisem Obvodního soudu pro Prahu 3 sp. zn. 60 P 7/2022 a výslechem X. X., pověřené (referující) členky senátu v předmětné věci.

Vyjádření žalované

20. Žalovaná s podanou žalobou nesouhlasila a navrhla její zamítnutí. Věcně se vyjádřila obdobně jako v napadené výtce. Zdůraznila, že účelem pohovoru s nezletilým v řízení, které se dotýká jeho zájmu, je dle § 867 občanského zákoníku a § 100 odst. 3 o. s. ř. zjištění názoru nezletilého ve věci, respektive šetření jeho participačních práv v řízení, jak to má na mysli čl. 12 Úmluvy o právech dítěte. Rozhodně není smyslem vytváření nátlaku na nezletilého a kritizování jeho postoje (například za to, že se nechce stýkat s matkou), a to dokonce v takové intenzitě a takovými slovy, že se čtrnáctiletý nezletilý rozbere. V projednávané věci se navíc nezletilí při pohovoru chovali naprosto slušně, věcně odpovídali na dotazy a snažili se vysvětlit svůj postoj. Rozpad rodiny nezletilí jistě nevyvolali, stali se obětí krize rodičů, a přesto se kvůli žalobkyni a další člence senátu, které žalovaná též udělila výtku, ocitli v pozici účastníka, kterého soud kritizuje, osočuje a vytváří na něj nátlak, navíc bez přítomnosti kohokoli, kdo by se jich mohl zastat.
21. Žalovaná odmítla, že by nectila právo dítěte na osobní kontakt s oběma rodiči. Toho, jak senát 18 Co ve věci rozhodl, se výtku vůbec netýká. Byla udělena za neodborné, nevhodné, excesivní a zákonu odporující vedení pohovoru s nezletilými, provázeného nátlakem (slovním i mimoslovním – délka pohovoru, někdy až direktivní tón, převaha dospělých, další vedení pohovoru při pláči nezletilého) a kritizováním názoru, který nezletilí slušně a věcně vyjádřili a se kterým žalobkyně nesouhlasila. Podle žalované měl senát při vedení pohovoru nezletilé vyslechnout, nechat si podrobně vysvětlit důvody, pro které se nechtějí s matkou stýkat, a pak mohl rozhodnout o jakkoli širokém styku v zájmu nezletilých a v rozsudku vysvětlit, jaké jsou důvody rozhodnutí a proč bylo rozhodnuto o styku s matkou, přestože si ho nezletilí nepřejí. Místo toho byl veden nátlak, aby si nezletilí osvojili názor soudu, byli těžce kritizováni a tíživá atmosféra přivedla nezletilou M. K. až k pláči. Žalovaná nesouhlasí s žalobkyní, pokud ta tvrdí, že smyslem pohovoru má být, aby nezletilí přijali své právo (podle kontextu tedy spíše povinnost) stýkat se s oběma rodiči tak, aby byla naplněna rodičovská odpovědnost. Smyslem pohovoru je zejména zjištění názoru ve věci.
22. K důkazům žalovaná navrhla provést zvukový záznam pohovoru s nezletilými, případně k prokázání neodbornosti a excesu vedení pohovoru zadat znalecký posudek dětského psychologa nebo pedagoga k tomu, jak se má vést profesionální pohovor s nezletilým.

Replika žalobkyně a další podání žalobkyně

23. Žalobkyně v replice především rozvedla svůj názor, že napadená výtku se týká rozhodovací činnosti soudu. Namítla, že tvrzení žalované o tom, že napadená výtku se „rozhodovací

činnosti netýká vůbec“, si protiřečí s obsahem výtky, v níž žalovaná výslovně vytýká *porušení zásady nestrannosti* soudu při pohovoru. Stejně tak uvádí-li žalovaná ve vyjádření k žalobě, že výtku udělila za *neodborné, zákonu odporující* vedení pohovoru s nezletilými, implikuje to a dokládá zásah do rozhodovací činnosti žalobkyně. Žalobkyně tak má za nesporné, že udělená výtka se týkala rozhodovací činnosti žalobkyně, respektive, že žalovaná hodnotila rozhodování žalobkyně, čímž překročila svoji pravomoc, neboť její povinností dle § 118 zákona o soudech a soudcích je vytvářet podmínky k řádnému výkonu soudnictví, a jakékoliv výjimky nemající charakter pouze správní činnosti a dotýkající se soudcovské nezávislosti musí být vykládány přísně restriktivně s ohledem na význam nezávislosti a nestrannosti soudů pro demokratický stát. K tomu žalobkyně odkázala na nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 6. 2002 sp. zn. Pl. ÚS 7/2002 a ze dne 11. 6. 2006 sp. zn. Pl. ÚS 18/06. Žalobkyně zopakovala, že vyšetření informovaného stanoviska dítěte v intencích § 867 občanského zákoníku, konkrétně v projednávané věci výsledk nezletilých straších dvanácti let, evidentně spadá do rozhodovací činnosti soudu. Žalobkyně označila za stěžejní, že skutková podstata § 88a zákona o soudech a soudcích připouští udělení výtky pouze v případech, kdy se jedná o „*drobné nedostatky v práci nebo drobné poklesky v chování*“, avšak vyšetření informovaného stanoviska dítěte a smysluplné naplnění účelu § 867 občanského zákoníku z povahy věci a typově pod tuto skutkovou podstatu nespadá, neboť se jedná o rozhodovací činnost, v rámci které žalobkyně adresně uplatnila podle svého nejlepšího vědomí a svědomí svou odbornost a zkušenost.

24. Žalobkyně dále upozornila, že žalovaná připustila, že věc je řešitelná omluvou soudkyně nezletilým, čímž se dostala mimo mantinely své pravomoci a usvědčila se z libovůle a z excesivního výkonu pravomoci. Požadavek omluvy ze strany soudce účastníkům řízení po rozhodnutí totiž nemá oporu v zákoně a je ze své podstaty nemyslitelný.
25. Žalobkyně se rovněž ohradila proti návrhu, aby soud nechal vypracovat „*posudek dětského psychologa, jak se má vést profesionální pohovor s nezletilým*“, tedy jak má soud při rozhodovací činnosti postupovat. Tím žalovaná v samých základech zpochybňuje odbornost žalobkyně jako soudkyně.
26. Dále žalobkyně poukázala na to, že napadená výtka neobsahuje konkrétní zákonné ustanovení, jež údajně měla žalobkyně porušit, nicméně jde o sekundární výhradu, neboť žádné ustanovení zákona zásadně neumožňuje předsedovi soudu přezkoumávat správnost již vydaného rozhodnutí či procesního postupu soudce (senátu) v konkrétní věci (s výjimkou odstraňování průtahů, o což ale v dané věci nejde). K nápravě případného pochybení mohou sloužit toliko instituty uvedené v příslušných procesních předpisech, o nichž rozhoduje odvolací, dovolací nebo nadřízený soud, nikoli ale soudní funkcionář. Žalovaná dle žalobkyně ve výtce nečiní rozdíl mezi svými funkcemi předsedkyně soudu a předsedkyně odvolacího senátu, v projednávané věci jde tedy o exces žalované, nikoliv o exces žalobkyně.
27. V podání doručeném soudu dne 4. 11. 2024 žalobkyně stručně shrnula základní žalobní námitky a prostřednictvím soudu sdělila žalované, že je připravena, pokud žalovaná přikročí k negaci udělené výtky, vzít žalobu v plném rozsahu zpět.
28. Žalovaná na uvedené sdělení ve lhůtě poskytnuté soudem nereagovala.

Posouzení věci Městským soudem v Praze

29. O žalobě soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť účastnice řízení na projednání věci při jednání netrvaly. Jednání nebylo třeba nařizovat ani za účelem

dokazování, jelikož soud nepokládal za potřebné provádět důkazy na rámec toho, co plyne ze správního spisu.

30. Podrobněji k tomu soud uvádí, že z důvodu nadbytečnosti neprovedl důkaz navržený žalobkyní, a to relevantní obsah spisu Obvodního soudu pro Prahu 3 sp. zn. 60 P 7/2022 – soud zde považoval za dostačující vycházet z obsahu rozhodnutí ve věci péče o nezletilé, která shrnují relevantní procesní a skutkovou situaci, a která jsou součástí správního spisu. Městský soud z důvodu nadbytečnosti neprovedl ani žalobkyní navržený důkaz svědeckou výpovědí pověřené (referující) členky senátu. Soud má za to, že skutkový stav, jehož zjištění je potřebné pro řádné rozhodnutí soudu, je v posuzované věci nesporný, a není proto třeba jej ještě důkazně ověřit. Městský soud nevyslyšel návrh žalované na dokazování poslechem zvukového záznamu z pohovoru ze dne 22. 2. 2023. Zvukový záznam je součástí správního spisu (je uložen na CD nosiči ve správním spisu), přičemž obsahem správního spisu se ve správním soudnictví zpravidla nedokazuje a městský soud neshledal důvody pro (mimořádný) postup spočívající v zopakování obsahu materiálů, které jsou součástí správního spisu. Městský soud se se zvukovým záznamem detailně seznámil poslechem celého záznamu v úplném složení senátu. Jelikož obsah záznamu je oběma účastnicím řízení z povahy věci znám a účastnice řízení nezpochybnilly autentičnost či úplnost záznamu, nenamítaly, že by ve výtce zmíněné výroky neodpovídaly zvukovému záznamu, ani vůči němu nevznesly jiné námítky, považoval soud jeho poslech formou důkazu za nadbytečný. Městský soud nevyhověl ani důkaznímu návrhu znaleckým posudkem dětského psychologa nebo pedagoga k řádnému vedení pohovoru s nezletilým, jehož provedení dala žalovaná soudu k úvaze. Soud má totiž za to, zákonnost napadené výtky lze posoudit i bez doplnění dokazování o tento důkaz.
31. Soud úvodem předesílá, že podle názoru Nejvyššího správního soudu vysloveného v usnesení jeho rozšířeného senátu ze dne 10. 7. 2018, č.j. 9 As 79/2016-41 (dále též „usnesení rozšířeného senátu NSS“) je i výtka udělená soudci podle § 88a zákona o soudech a soudcích rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., přičemž soudní ochrana proti této výtce musí být poskytnuta formou žaloby proti tomuto rozhodnutí podle § 65 a násl. s. ř. s. (srovnej zejména bod 84 usnesení rozšířeného senátu NSS). Soudní přezkum napadené výtky tudíž není a priori vyloučen ve smyslu § 70 s. ř. s.
32. Soud dále konstatuje, že žaloba směřující proti napadené výtce byla podána včas (napadená výtka byla žalobkyni doručena dne 21. 8. 2023, a žaloba byla soudu doručena dne 2. 10. 2023, tudíž zákonná lhůta dvou měsíců byla zachována), osobou k tomu oprávněnou (žalobkyně byla adresátkou napadené výtky), žalovaná je pasivně legitimována (jako dohledový orgán, který zajišťuje výkon veřejné správy na daném úseku a který vydal napadenou výtku), a po vyčerpání řádných opravných prostředků (proti napadené výtce není přípustný žádný řádný opravný prostředek v řízení před správním orgánem, když výtka není kárným opatřením ve smyslu § 88 zákona o soudech a soudcích, tudíž kárný senát Nejvyššího správního soudu nerozhoduje o opravném prostředku proti výtce – srovnej bod 76 rozšířeného senátu NSS). Podaná žaloba též obsahuje všechny požadované formální náležitosti.
33. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadenou výtku v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

34. Předmětem sporu mezi účastníky řízení je, zda žalobkyně byla zkrácena na svých subjektivních právech tím, že jí žalovaná udělila výtku za její postup v konkrétní věci týkající se péče o nezletilé, a to za neodborný způsob vedení pohovoru s nezletilými a její jednotlivé výroky při něm (nedostatky v práci), a za nezachování nestrannosti, vytváření nátlaku za nezletilé, podrobování nezletilých kritice, vnucování názoru soudu nezletilým, neukončení a nekorigování pohovoru kvůli pláči nezletilé (nedostatky v chování).

Aplikace právní úpravy § 867 odst. 1 občanského zákoníku a § 100 odst. 3 o. s. ř.

35. V prvním kroku městský soud posuzoval, zda je správný názor žalované, že žalobkyně nedodržela zákonný rámec vedení pohovoru s nezletilými. Soud ve svém posouzení vyšel v první řadě z následující relevantní právní úpravy a judikatury.
36. Podle § 867 odst. 1 občanského zákoníku před rozhodnutím, které se dotýká zájmu dítěte, poskytne soud dítěti potřebné informace, aby si mohlo vytvořit vlastní názor a tento sdělit.
37. Podle § 100 odst. 3 o. s. ř. v řízení, jehož účastníkem je nezletilé dítě, které je schopno formulovat své názory, soud postupuje tak, aby byl zjištěn jeho názor ve věci. Názor nezletilého dítěte soud zjistí výslechem dítěte. Názor dítěte může soud ve výjimečných případech zjistit též prostřednictvím jeho zástupce, znaleckého posudku nebo příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Výslech dítěte může soud provést i bez přítomnosti dalších osob, lze-li očekávat, že by jejich přítomnost mohla ovlivnit dítě tak, že by nevyjádřilo svůj skutečný názor; přítomnost důvěrníka dítěte, který není jeho zákonným zástupcem a o jehož účast u výslechu dítě požádá, může soud vyloučit jen tehdy, je-li jeho přítomností mařen účel výslechu. K názoru dítěte soud přihlíží s přihlédnutím k jeho věku a rozumové vyspělosti.
38. Na tomto místě soud poznamenává, že si je vědom zákonné terminologie užívající pojem „výslech dítěte“ pro posuzovaný pohovor, nicméně soud s přihlédnutím k judikatuře Ústavního soudu, který judikoval, že výslech nezletilého v rámci řízení, kde je jeho účastníkem, je úkonem sui generis (srovnej: usnesení ze dne 18. 10. 2021, sp. zn. II. ÚS 1845/21), přijal v odůvodnění tohoto rozsudku účastníky řízení užívaný pojem „pohovor“.
39. K povaze pohovoru s nezletilým a k jeho obsahu soud dále uvádí, že při pohovoru se nejedná o výslech účastníka jako takový, nýbrž o způsob, jak zjistit názor dítěte. Úkon směřující ke zjištění názoru dítěte je potřeba brát jako součást participačních práv dítěte, nikoli jako důkaz. Výslechem dítěte se primárně nezjišťuje skutkový stav, nýbrž postoj dítěte k projednávané věci. (Srovnej: usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 10. 2021, sp. zn. II. ÚS 1845/21).
40. Čl. 12 Úmluvy o právech dítěte ve svém odstavci 1 stanoví, že stát musí zabezpečit dítěti, které je schopno formulovat své vlastní názory, právo tyto názory svobodně vyjadřovat ve všech záležitostech, které se jej dotýkají, přičemž se názorům dítěte musí věnovat patřičná pozornost odpovídající jeho věku a úrovni (myšleno vyspělosti). Podle odstavce 2 se za tímto účelem dítěti zejména poskytuje možnost, aby bylo vyslyšeno v každém soudním nebo správním řízení, které se jej dotýká, a to buď přímo, anebo prostřednictvím zástupce nebo příslušného orgánu, přičemž způsob slyšení musí být v souladu s procedurálními pravidly vnitrostátního zákonodárství.
41. Podle čl. 3 Evropské úmluvy o výkonu práv dětí, vyhlášené pod č. 54/2001 Sb., dítě, které má podle vnitrostátních předpisů schopnost chápat situaci, bude mít v soudním řízení, které se jej týká, zaručena následující práva nebo bude mít možnost se těchto práv domáhat: a)

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

dostávat příslušné informace, b) být konzultováno a moci vyjádřit svůj názor, c) být informováno o možných důsledcích vyhovění jeho názoru a o možných důsledcích jakéhokoli rozhodnutí.

42. Ústavní soud pak v nálezu ze dne 28. 2. 2018, sp. zn. II. ÚS 2866/17 poskytl určité vodítko, jak nahlížet na postup soudu při pohovoru: *„Zjišťování přání nezletilého dítěte v průběhu soudního řízení musí být provedeno komplexně, což předpokládá dodržení a zvažování řady podmínek a okolností vztahujících se nejen k hodnocení postoje nezletilého dítěte, ale i způsobu jeho zjištění. Při jeho hodnocení musí zohlednit věk, rozumovou a emocionální vyspělost nezletilého dítěte a zvažovat míru objektivitu (nezávislosti) jeho postoje.“*
43. Je však třeba vždy přihlížet k tomu, že právo nezletilého vyjádřit při pohovoru svůj názor je pouze jeho právem, a nikoli povinností. Jak ostatně vyslovil Ústavní soud v odkazovaném nálezu: *„Ústavní soud závěrem podotýká, že právo dítěte podle čl. 12 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte vyjádřit svůj názor ve všech záležitostech, které se jej dotýkají, je jen právem, a nikoliv povinností. O této skutečnosti přitom musí být dítě poučeno a musí mít vždy možnost svůj názor či přání v řízení nesděliti nebo se nevyjádřiti ke konkrétním skutečnostem či otázkám. Uvedené právo totiž zahrnuje také právo mlčet, nevyjadřovat se.“* (nález Ústavního soudu ze dne 28. 2. 2018, sp. zn. II. ÚS 2866/17).
44. Pokud jde o průběh sporného pohovoru, žalovaná vymezila u žalobkyně následující jednání: nátlak na změnu postoje nezletilých ke styku s matkou, kritizování a odmítání názoru nezletilých, stranění matce, pokračování v pohovoru i přes pláč nezletilé, nezasažení vůči nevhodně se projevující člence senátu.
45. Městský soud v Praze má za to, že žalované lze ohledně identifikace žalobkynina jednání přisvědčit.
46. Ze zvukového záznamu pohovoru vyplývá, že žalobkyně opakovaně a intenzivně naléhala na nezletilé s cílem přesvědčit je o nesprávnosti a nevěrohodnosti jejich postoje. Žalobkyně poukazovala na závadnost a rozpornost názoru nezletilých, odsuzovala ho. Žalobkyně v ústním projevu zdánlivě favorizovala matku nezletilých před ostatními členy rodiny, nebo přinejmenším chování matky, bylo-li nezletilými označováno jako příčina konfliktů, omlouvala či pro něj nabízela možné omluvitelné důvody. Žalobkyně pokračovala v pohovoru i přes pláč nezletilé. Žalobkyně ponechala volný průběh otázkám a kritickým vyjádřením členky senátu. Městský soud tedy shrnuje, že jednání, jak jej žalovaná vymezila ve výtce, odpovídá zjištěnému skutkovému stavu.
47. Městský soud podotýká, že popis skutku v napadené výtce vykazuje nevýznamné nepřesnosti ve formulaci skutkového zjištění. Nepřesnost, které si soud v této souvislosti ve výtce povšiml, spočívá například ve vytčení „porušení zásady nestrannosti soudu“. Tato formulace může být matoucí, neboť nestrannost lze vykládat jednak obecněji jako subjektivní psychickou kategorii, vyjadřující vnitřní vztah soudce k projednávané věci, jednak také jako absenci neutrality při vlastní komunikaci soudu s účastníky řízení, tj. např. nevyváženou kritiku či obhajobu jedné ze stran konfliktu. Z kontextu výtky je ovšem nepochybné, že žalovaná žalobkyni vytýká nezachování nestrannosti v posledně uvedeném smyslu. Soud přitom takovému závěru přisvědčuje, když má za to, že při pohovoru byli nezletilí za svůj postoj k matce opakovaně káráni, zatímco stížnosti nezletilých na chování matky byly převážně zlehčovány. Označuje-li takový postup žalovaná za „porušení zásady nestrannosti“, pak tato formulace v daném kontextu ob stojí. Je zjevné, že žalovaná žalobkyni nevytýká vnitřní postoj k věci, ale pouze ústní projev při pohovoru dne 22. 2.

2023. Zmíněnou nepřesnost lze podle názoru soudu tolerovat už s ohledem na neformální charakter institutu výtky. Nelze pominout, že výtku lze udělit dokonce i ústně, a proto podle názoru soudu není nezbytné na její odůvodnění z hlediska míry její preciznosti klást stejné nároky a požadavky jako na jiná rozhodnutí vydávaná správními orgány.

48. Úkolem Městského soudu v Praze bylo následně posoudit, zda předmětné jednání vybočuje ze zákonných mezí nebo zda je s dikcí zákona v souladu.
49. Městský soud je toho názoru, že žalobkyně vybočila ze své povinnosti vést pohovor tak, aby nezletilí obdrželi informaci o svém právu vyjádřit se a o vlivu svého vyjádření na výsledek řízení, a z povinnosti vhodně zvolenými otázkami či rozhovorem zkoumat přání nezletilých. Žalobkyně nad rámec účelu pohovoru, kterým je zjištění informovaného názoru nezletilých, vedla rozhovor s cílem autoritativně na nezletilé působit, což ostatně sama v podané žalobě připouští.
50. Městský soud shrnuje, že jakkoli je názor žalobkyně, že v dané věci bylo vhodné využít pohovor s nezletilými k poskytnutí náhledu na zaujatý postoj vůči matce soudu do určité míry srozumitelný, a soud souhlasí s žalobkyní, že poskytnutí takového náhledu může být v konečném důsledku v zájmu nezletilých, je třeba přihlídnout k tomu, že žalobkyně tento náhled poskytla formou nátlaku při využití své soudcovské autority, a je tak nutné názor žalobkyně o správnosti jejího postupu odmítnout, neboť nemá oporu v ust. § 867 občanského zákoníku, v ust. § 100 odst. 3 o. s. ř. ani v jiných právních předpisech. Při pohovoru s nezletilým dítětem za účelem zjištění jeho názoru zákon nepředpokládá autoritativní působení na nezletilého soudem. Z tohoto důvodu soud považuje postup žalobkyně za nesprávný a odporující zásadám pro vedení pohovoru s nezletilými.

Aplikace právní úpravy § 88a zákona o soudech a soudcích

51. Dále městský soud posuzoval, zda uvedené jednání, kterého se žalobkyně dopustila a které jí bylo vytčeno, lze posoudit jako drobný nedostatek v práci a drobný poklesk v chování a lze jej podřadit pod právní definici ust. § 88a zákona o soudech a soudcích.
52. Podle § 88a zákona o soudech a soudcích drobné nedostatky v práci nebo drobné poklesky v chování může orgán státní správy soudů, který je oprávněn podat návrh na zahájení kárného řízení, vyřídít tím, že je soudci, předsedovi soudu, místopředsedovi soudu, předsedovi kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu vytkne, je-li to postačující.
53. Je vhodné nejprve obecně předeslat, že zákonná úprava výtky je velice strohá, přičemž až rozšířený senát Nejvyššího správního soudu poskytl bližší výklad, jakož i vymezil rámec soudního přezkumu tohoto aktu analogického s kárným opatřením. Soud se tudíž v projednávané věci při přezkumu napadené výtky inspiroval jednak východisky obsaženými ve výše zmíněném usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 10. 7. 2018, č.j. 9 As 79/2016-41, jednak právními závěry kárných senátů Nejvyššího správního soudu, do jejichž role je správní soud při přezkumu výtky udělené soudci podle § 88a zákona o soudech a soudcích *de facto* postaven.
54. Podrobný výklad institutu výtky se podává v odkazovaném usnesení rozšířeného senátu NSS, přičemž soud zejména poukazuje na následující právní závěry:
55. „*Povahu výtky je za stávající právní úpravy nutno vykládat shodně pro státní zástupce, soudce, notáře i soudní exekutory.*“ (srovnej: bod 84 usnesení rozšířeného senátu NSS);

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

56. „Výtka stojí svou povahou někde uprostřed tří možných opatření, jimiž disponuje příslušný dohledový orgán po zjištění porušení profesních povinností dotčené osoby. [...] Nutno zdůraznit, že mezi bezvadným plněním povinností příslušníka profese a takovým porušením, které naplní znaky kárného provinění, existuje poměrně široká „šedá“ zóna, kterou nelze vymezit ani nějakým výčtem konkrétních situací, ani stanovením „mantinelů“ ji ohraničujících. V ní se nachází prostor pro udělení výtky, nedostačují-li reakce jemnější či měkčí.“ (srovnej: bod 55 usnesení rozšířeného senátu NSS);
57. „Dospěje-li dohledový orgán k závěru, že k namítanému pochybení skutečně došlo, vyhodnotí jeho závažnost a podle toho zvolí opatření k nápravě. [...] [dohledový orgán] má k dispozici v podstatě tři druhy opatření. První kategorii představují tzv. manažerské nástroje v užším smyslu, které zahrnují veškeré neformální, „jemnější“ formy opatření, jakýsi „zdvížený prst či obočí“ případně přechodné zmizení jinak stále přítomného „úsměvu vedoucího“. Jde například o upozornění, rozhovor, domluvu, projednání věci na pracovní poradě, se soudcovskou radou apod., včetně neformálního vytknutí učiněného ústně, které však nesplňuje požadavky podle příslušných profesních předpisů (o výtce v tomto případě zpravidla neexistuje kvalifikovaný písemný záznam). Druhým typem opatření je formální výtka [...]. Triádu možných opatření pak uzavírá kárný návrh, kterým je zahájeno kárné řízení. [...] podání kárného návrhu je prostředkem ultima ratio, a jako takové je vyhrazeno pro případy, které není možno řešit jiným způsobem.“ (srovnej: bod 70 usnesení rozšířeného senátu NSS).
58. Z dikce právní úpravy ust. § 88a zákona o soudech a soudcích vyplývá, že výtka lze vyřešit drobné nedostatky v práci nebo drobné poklesky v chování, což obsahově odpovídá znění § 87 odst. 1 téhož zákona, definujícího kárné provinění jako porušení povinností (tedy obsahově nedostatky v práci), jakož i chování nebo jednání narušující důstojnost soudcovské funkce nebo ohrožující důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů (tedy obsahově poklesky v chování).
59. Z uvedeného lze dovodit, že rozdíl mezi kárnými opatřeními podle § 88 a výtka podle § 88a zákona o soudech a soudcích je tedy primárně nikoli v obsahu, ale naopak v intenzitě kárného provinění (srovnej: Grygar, J.: Zákon o soudech a soudcích. Komentář. § 88a. Wolters Kluwer, Praha, 2018, dostupné v systému ASPI pod ISBN: 978-80-7598-162-2.).
60. K povaze výtky soud doplňuje i další závěry z komentářové literatury. Ta například k výtce zakotvené v ust. § 31 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, předestírá, že „drobné nedostatky a poklesky může vedoucí státní zástupce provinivšímu se státnímu zástupci pouze písemně vytknout, aniž by podával návrh na zahájení kárného řízení. Za drobné nedostatky a poklesky lze zřejmě považovat běžné, zpravidla pracovní nedostatky, vyplývající spíše z nedůslednosti, nedostatečné organizace vlastní práce nebo z určité pracovní improvizace, která je poznamenána nesoustředěnou činností vykazující občasné nedostatky v pravidelnosti, rychlosti a pečlivosti při vyřizování věci. Může se jednat o drobné poklesky v jednání a chování překračující sice míru běžné neslušnosti, jež však neohrožuje důvěru v činnost státního zastupitelství ani nesnižuje vážnost a důstojnost funkce státního zastupitelství.“ (Kocourek, J.; Záruba, J. Zákon o soudech a soudcích; Zákon o státním zastupitelství. Komentář. 2. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2004, s. 565).
61. Podobně v komentáři k zákonu o soudech a soudcích se uvádí, že „došlo-li sice k porušení povinností soudce nebo k určitému nevhodnému chování či jednání, které však lze označit za drobné nedostatky v práci nebo za drobné poklesky v chování, má příslušný orgán státní správy oprávněný jinak k podání návrhu na zahájení kárného řízení možnost rozhodnout o tom, že

návrh podán nebude a věc bude vyřízena v jeho kompetenci tím, že tyto nedostatky soudci vytkne. Pro takový postup je třeba, aby byl před tímto rozhodnutím učiněn závěr, že zvolený postup je v konkrétním případě postačující.“ (Kocourek, J. Zákon o soudech a soudcích. Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2015, s. 242.).

62. Při úvaze o povaze výtky soud vyšel též z rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2022 č.j. 16 KSS 7/2021-78, kde kárný senát shledal kárné provinění v nesplnění povinnosti soudce podat průběžné oznámení o osobním zájmu, o činnostech, majetku, příjmech a závazcích, podle zákona o střetu zájmů. Kárný senát v odkazovaném rozhodnutí nesplnění této povinnosti vyhodnotil jako rozporné s povinností uchovat důvěru společnosti v nezávislost, nestrannost a spravedlnost při soudním rozhodování. Kárný senát akceptoval možnost uložení výtky dle ust. § 88a zákona o soudech a soudcích při prvním porušení povinnosti podat průběžné oznámení, v opakovaném porušení této povinnosti již shledal kárné provinění dle ust. § 88 zákona (srovnej: bod 11 odkazovaného rozhodnutí). Nejvyšší správní soud tedy připustil, že rozdíl mezi kárným opatřením podle § 88 a výtkou podle § 88a zákona o soudech a soudcích může spočívat v intenzitě kárného provinění.
63. Pouze podpůrně a pro dokreslení soud zmiňuje i názor veřejného ochránce práv zveřejněný v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2024 č.j. 11 Kss 5/2023-156 ve věci kárně obviněné soudkyně, kde má veřejný ochránce práv za to, že kárně obviněné soudkyni měla být udělena předsedou soudu výtka za komunikaci s nezletilým při pohovoru v opatrovnickém řízení, neboť podle jeho názoru lze postihnout výtkou případy vedení rozhovoru nepřiměřeně věku nezletilého, vyvíjení nátlaku, snahu o manipulaci a přenášení na nezletilého odpovědnost za situaci, která je výsledkem komplikovaného rodičovského sporu. (Srovnej: rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2024 č.j. 11 Kss 5/2023-156).
64. Ve shodě s uvedenými právními názory Městský soud v Praze shrnuje, že za jednání postižitelné výtkou dle ust. § 88a zákona o soudech a soudcích lze považovat nejen běžné, zpravidla pracovní nedostatky, například v rychlosti a pečlivosti při vyřizování věci, a nejen nezávažné, zpravidla jednorázové nevhodné chování, například vybočující z pravidel slušnosti, ale též jednání a chování způsobilé svým charakterem narušit důstojnost soudcovské funkce nebo ohrozit důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování, je-li nízké intenzity nebo jedná-li se o ojedinělý exces, kdy podání kárného návrhu není případným řešením.
65. Městský soud v Praze je přesvědčen, že jednání žalobkyně, jak jí bylo vytčeno napadenou výtkou, lze považovat za nedostatek v práci a poklesek v chování ve smyslu ust. § 88a zákona o soudech a soudcích.
66. Žalobkyni bylo vytčeno, jakým způsobem vedla pohovor s nezletilými v rámci řízení ve věci péče o nezletilé. Městský soud nejprve uvádí, že ač jednotlivé žalobkyniny výroky během pohovoru samostatně nemusí být hodnoceny jako závadné, teprve ve svém souhrnu vykazují znaky nezákonnosti. Takto také žalovaná výtku pojala, když zdůraznila, že hodnotí průběh pohovoru jako celek.
67. Jak soud uvedl výše, žalobkyně při pohovoru nepostupovala v mezích ust. § 867 občanského zákoníku a ust. § 100 odst. 3 o. s. ř., neboť v rozporu s dikcí a účelem těchto zákonných ustanovení zvolila postup, který měl za cíl předat nezletilým náhled na jejich postoj a autoritativně na nezletilé působit. Téma pohovoru, konkrétní výroky žalobkyně, celková

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

délka pohovoru a atmosféra přitom mohly pro oba nezletilé být, a pro nezletilou M. K. vzhledem k jejímu pláči prokazatelně byly, psychicky zatěžující. Taková psychická zátěž přitom dle názoru soudu nebyla v předmětném řízení nezbytná, neboť žalobkyní sledovaný cíl, tj. poskytnutí náhledu na neupřímný postoj nezletilých a výchovné působení na ně, nejen že nebyl v souladu se zákonným účelem pohovoru (tím je realizace participačního práva nezletilého na řízení), ale nešlo ani o cíl, kterého mělo být soudem dosaženo v řízení ve věci péče o nezletilé jako takovém. Tím bylo v tomto konkrétním případě rozhodnutí o úpravě styku s nezletilými, za situace, kdy se rodiče na styku nemohli dohodnout. Dle přesvědčení městského soudu tedy bylo postačující promítnout názor soudu a jeho stanovisko do výroku rozsudku, a v odůvodnění jej podpořit příslušnými argumenty. Zamýšlel-li odvolací soud vzít na sebe v zájmu nezletilých jistě náročný úkol pracovat v průběhu soudního řízení s členy rodiny s cílem naučit je komunikovat a nastavit pro rodinu funkční řešení do budoucna, pak měl tuto činnost zřejmě vhodněji směřovat na rodiče, a nerealizovat ji formou desítky minut trvajícího intenzivního výchovného působení na nezletilé děti za nepřítomnosti dospělých osob.

68. Městský soud v Praze na základě všeho uvedeného dospěl k závěru, že jednání žalobkyně je podřaditelné pod ust. § 88a zákona o soudech a soudcích. Městský soud přihlédl k charakteru výtky, která, ač má nepochybně i difamační účinek a může být jakožto přítěžující okolnost zohledněna v kárném řízení (stejně tak jakožto res iudicata brání zahájení kárného řízení pro týž skutek), přesto není primárně sankčním opatřením, ale lze ji považovat za rychlé, flexibilní a efektivní vytčení drobného nedostatku v práci nebo drobného poklesku v chování, které nejsou nijak závažné. Prostřednictvím výtky tedy dochází především k upozornění na nesprávnost určitého jednání; výtka má tedy především preventivní a upozorňovací charakter (srovnej: rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2021, č.j. 4 Ads 265/2020-49).
69. Lze tedy shrnout, že žalobkyně jednala v rozporu s ust. § 867 občanského zákoníku a § 100 odst. 3 o. s. ř., když nerespektovala účel pohovoru s nezletilými dětmi, kterým je zjištění názoru nezletilých ve věci péče o ně, a při pohovoru s nezletilými jimi prezentovaný názor kritizovala, přesvědčovala je k změně postoje, hájila pozici matky v rodině i v soudním řízení, a takto pokračovala desítky minut i přes pláč nezletilé. Tímto jednáním žalobkyně negativně zasáhla do práv nezletilých, přičemž negativní účinek byl zvýšen společným postupem s členkou senátu, jíž žalobkyně z pozice předsedkyně senátu ponechala volný prostor pro doplňování pohovoru v obdobném duchu. S ohledem na nižší intenzitu tohoto pochybení, které nemělo vliv výsledek řízení, neboť odvolací rozsudek věrně zrcadlil projev nezletilých při pohovoru a zohlednil nezletilými při pohovoru prezentovaný „rigidní postoj preferující jednoznačně prostředí u otce“, se přitom jednalo jen o drobný nedostatek v práci a drobný pokles v chování, který bylo možné za použití § 88a zákona o soudech a soudcích vyřídit udělením výtky.

Posouzení jednotlivých žalobních námitek

70. Městský soud v Praze následně přistoupil k stručnému posouzení stěžejních žalobních námitek.
71. Žalobkyně v podané žalobě namítá odhlédnutí od skutkového a právního rámce opatrovníckého řízení.
72. K tomu soud konstatuje, že dle obsahu výtky se výhrady týkají pouze vedení pohovoru samotného, a jsou v posuzované věci důvodné bez ohledu na konkrétní skutkový a právní

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

rámec daného řízení ve věci péče o nezletilé. Vybočení ze zákonných mezí pohovoru nelze obhájit celkovou situací ve věci či účelem předmětného řízení jako celku. Podle názoru soudu cílem pohovoru je pouze poskytnutí potřebných informací dítěti a zjištění názoru dítěte, a to na bázi svobodného rozhodnutí nezletilého dítěte, zda vůbec názor soudu sdělí. Ať už je skutkový rámec případu jakýkoli, neměl by soud z mantinelů pohovoru nedůvodně vybočit, přivodí-li takové vybočení nezletilému psychickou zátěž. V posuzované věci žalobkyně zákonem stanovený cíl při pohovoru překročila, neboť jej vedla nátlakově ve snaze ovlivnit prezentovaný názor nezletilých bez ohledu na pláč nezletilé M. K., což jí žalovaná vytkla. Soud tedy shrnuje, že žalovaná nepochybila, pokud skutkový a právní rámec soudního řízení ve výtce nezmínila a neposuzovala žalobkynino jednání ve vztahu k němu, neboť se nejedná o objektivní důvod, který by byl způsobilý žalobkynino jednání ospravedlnit.

73. Žalobkyně dále namítá dezinterpretaci významu pohovoru žalovanou, kdy žalovaná vyzdvihuje Pokyn výboru ministrů Rady Evropy o justici vstřícné k dětem, a nepřihlíží k Mezinárodní úmluvě o právech dítěte, k Listině základních práv a svobod či k občanskému zákoníku, které zaručují právo dítěte na osobní kontakt s oběma rodiči a o osobní odpovědnosti obou rodičů za výchovu dítěte, ani nerespektuje judikaturu ústavního soudu, dle níž nejlepším zájmem dítěte je zpravidla výchova oběma rodiči.
74. K tomu soud uvádí, že postup, kdy se soud v průběhu pohovoru s nezletilým dítětem pro dítě nekomfortním způsobem autoritativně pokouší poskytnout náhled na prezentovaný názor dítěte a jeho názor ovlivnit, není zákonným nástrojem, jak zajistit realizaci práva dítěte na osobní kontakt s rodiči a na výchovu oběma rodiči, k čemuž lze odkázat na ust. § 867 občanského zákoníku a § 100 odst. 3 o. s. ř. K zajištění žalobkyní předestřených práv dítěte slouží primárně rozhodnutí soudu, v tomto konkrétním případě rozsudek, v němž měl žalobkynin odvolací senát rozhodnout (což také řádně učinil) s respektem k právu nezletilých na osobní kontakt s oběma rodiči, právu nezletilých na výchovu oběma rodiči, a při zohlednění osobní odpovědnosti obou rodičů za výchovu nezletilých. Jak již bylo několikrát opakováno, žalovaná žalobkyni vytkla výhradně její postup při vedení pohovoru. Žalobní námitka se tak mívá s podstatou věci a nemůže být důvodná.
75. Žalobkyně následně vznáší klíčovou žalobní námitku, dle níž žalovaná hodnotila rozhodování (rozhodovací činnost) žalobkyně, čímž překročila svoji pravomoc k výkonu státní správy soudu a zasáhla do nezávislosti žalobkyně. Na podporu své argumentace žalobkyně poukazuje, že jí bylo vytčeno porušení zásady nestrannosti, jakož i neodbornost a nezákonnost vedení pohovoru s nezletilými, což dle žalobkyně implikuje a dokládá zásah do její rozhodovací činnosti.
76. K tomu soud nejprve poznamenává, že ust. § 88a zákona o soudech a soudcích neomezuje okruh pochybení, za něž může být výtka uložena, na oblasti, které se netýkají rozhodovací činnosti, jež je klíčovou součástí práce soudce. K tomu soud odkazuje například na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2023 č.j. As 368/2020-49, v němž Nejvyšší správní soud výslovně připouští, že uložení výtky je „přípustné u těch pochybení týkajících se rozhodovací činnosti, která svou intenzitou sice nedosahují prahu postižitelnosti v kárném řízení, jsou však způsobilá ohrozit důvěru veřejnosti v soudnictví. V praxi půjde zejména o hrubě nedbalou práci s jasnou právní úpravou“. Obecně tedy není vyloučeno, aby bylo výtkou postiženo jednání spočívající v rozhodovací činnosti soudce.

77. O takový případ se v posuzované věci nicméně nejedná. Žalobkyni bylo vytčeno, že se v průběhu pohovoru s nezletilými neprojevovala zdrženlivě a nekomunikovala s nezletilými věcně k tématu, pro které měl být pohovor dle zákona veden. Nebylo jí vytčeno, že by například porušila právo nezletilých na řádný proces, že by nerespektovala právo nezletilých na slyšení před soudem, že by při rozhodování názor nezletilých opominula, že by v odůvodnění rozhodnutí žalobkynina odvolacího senátu názor nezletilých dezinterpretovala atp. Žalovaná nijak žalobkyninu rozhodovací činnost nehodnotila, nezpochybnila, že žalobkyně vedla řízení jako celek smysluplně, a že ve věci kvalifikovaně rozhodla. Městský soud si je vědom, že hranice mezi rozhodovací a jinou činností soudce může být někdy obtížně rozlišitelná, když část jednání, které soudce při své práci běžně činí, se může nacházet na pomezí mezi administrativní, procesní či osobní povahou a vlastní rozhodovací činností soudce, případně se obě tyto sféry mohou prolínat. V posuzované věci se však soudu taková hranice jeví jako jasná a má za to, že jednání, které žalovaná identifikovala (nátlak na změnu postoje nezletilých ke styku s matkou, kritizování a odmítání názoru nezletilých, stranění matce, pokračování v pohovoru i přes pláč nezletilé, nezasažení vůči nevhodně se projevující člence senátu, to vše mimo standardní soudní jednání bez přítomnosti dalších dospělých osob a po dobu delší než hodinu), přímo nesouvisí s rozhodovací činností v rámci výkonu soudnictví a jeho posouzení a případné poškození tak spadá do kompetence orgánů státní správy soudů. Žalobkyně nebyla poškozena za to, že rozhodla konkrétním způsobem, ale za to, jak a o čem s nezletilými hovořila. Její postup se do rozhodovací činnosti nijak nepromítl, neboť nemá odraz v odvolacím rozsudku.
78. K podpůrné žalobní námitce, že žalobkyni bylo vytčeno porušení zásady nestrannosti, jakož i neodbornost a nezákonnost vedení pohovoru s nezletilými, což spadá pod rozhodovací činnost soudce, lze uvést, že žalovaná žalobkyni nevytkla porušení zásady nestrannosti z důvodu osobního zájmu žalobkyně na věci, ani nepřistoupila k hodnocení odborné způsobilosti žalobkyně k výkonu funkce soudkyně. Žalovaná žalobkyni vytkla jediné úzce vymezené jednání, při němž žalobkyně jednak místo prostého podání informace o věci a zjištění názoru nezletilých cílila na ovlivnění tohoto názoru, což žalovaná hodnotila jako neodborný postup, a jednak žalobkyně pro svůj záměr zvolila cestu kritiky nezletilých a obhajování matky, což žalovaná hodnotila jako nedodržení zásady nestrannosti. Lze tedy uzavřít, že žalovaná žalobkyni ve skutečnosti nevytkla žádnou okolnost, kterou by bylo možné podřadit pod rozhodovací činnost soudce.
79. Žalobkyně v této souvislosti rovněž vznáší dílčí námitku, že k nápravě případného pochybení (v rozhodovací činnosti) mohou sloužit instituty uvedené v příslušných procesních předpisech, o nichž rozhoduje následně k tomu povolaný odvolací, dovolací nebo nadřízený soud, nikoli ale soudní funkcionář.
80. K tomu soud uvádí, že jednání, které bylo žalobkyni vytčeno, není možné postihnout opravnými prostředky, není nastaven zákonný mechanismus obrany prostřednictvím nadřízených soudů. Je třeba zdůraznit, že žalobkyni není vytýkána dezinterpretace či špatná reprodukce názoru nezletilých, není jí vytýkáno, zda či jak jejich názor hodnotila v odvolacím rozsudku. Ani uvedená dílčí námitka tedy nesvědčí o tom, že by žalobkyně byla poškozena za rozhodovací činnost.
81. Žalobkyně dále odmítá, že by na nezletilé vyvíjela nátlak, naopak dle její námítky postupovala empaticky a snažila se o dialog.

82. Městský soud souhlasí s žalobkyní, že bylo na místě vysvětlit nezletilým význam jejich práva na výchovu oběma rodiči v kontextu konkrétních okolností případu, při zohlednění jejich vyspělosti, shrnout vývoj jejich postoje k matce, případně je upozornit na dle žalobkyně deformovaný vývoj vztahu s matkou a manifestní rozpor mezi slovy a skutky. Soud však již nemůže souhlasit s tvrzením, že žalobkyně na nezletilé nevyvíjela nátlak. Poskytnutí náhledu nezletilým nebylo při pohovoru učiněno věcně a zdrženlivě, bylo protahováno, opakováno, bylo činěno formou kritiky nezletilých a bylo v něm pokračováno i přes pláč nezletilé M. K. Taková forma vedení pohovoru přitom nebyla nutná, neboť názor nezletilých je sice významným hlediskem, avšak nikoli jediným. Názor nezletilých ostatně ani žalobkynin odvolací senát nepřevzal do rozhodnutí odvolacího soudu, neboť odvolací soud poctivě přednesl důvody, které ho vedly k nerespektování názoru nezletilých, a vysvětlil, že vyhovění avizovanému přání nezletilých ponechat styk s matkou bez soudní úpravy, případně styk upravit tak, aby nezletilí u matky nepřespávali, není v jejich nejlepším zájmu. Námitka tedy není důvodná.
83. Žalobkyně v další žalobní námitce poukazuje na ust. § 1 o. s. ř. a v něm zakotvenou povinnost soudu působit v soudním řízení výchovně k dodržování smluv a zákonů, k čestnému plnění povinností a účtě k právům jiných osob.
84. Podle názoru soudu je odkazované ustanovení ze své povahy míněno především pro civilní sporné řízení, které je základním soudním řízením upraveným v občanském soudním řádu. Nadto tuto doktrínu nelze brát doslovně, neboť účelem jednotlivého civilního soudního řízení, a to ani řízení ve věcech péče o nezletilé, není a reálně ani nikdy nemůže být výchova konkrétní osoby k čemukoliv. Soud pochopitelně může na základě odkazovaného ustanovení například vést procesní strany k tomu, aby poctivě plnily procesní povinnosti, které jim vznikají v konkrétním řízení. Obecněji soud zřejmě může vychovávat (nejen účastníky řízení, ale též veřejnost) k lepšímu právnímu vědomí atp. Odkazované ustanovení však nelze vykládat tak, že by byl soud oprávněn či dokonce povinen žalobkyní zvoleným způsobem výchovně pracovat s nezletilými, kteří očekávali pouze to, že jim bude podána informace umožňující zvážit vše potřebné, a poté jim bude dána možnost důvěrně a bez přítomnosti jiné dospělé osoby sdělit vlastní názor na styk se svými rozvedenými rodiči.
85. Žalobkyně v této souvislosti odkazuje na nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1929/21, dle něž je právem dítěte budovat a mít vztah k oběma rodičům a nevyrůstat v prostředí, v němž je jeden rodič rodičem zavrženým, a dokud dítě nedospěje, nesmí obecné soudy na toto právo rezignovat.
86. K tomu soud opakuje, že uvedené právo nezletilých bylo v dané věci možné realizovat prostřednictvím rozhodnutí ve věci samé. Žalobkyni lze přitakat, pokud nepřistoupila k zjednodušujícímu postupu přijímajícímu paušálně názor nezletilých a nepostavila na něm rozhodnutí o úpravě styku s matkou, neboť takové řešení by skutečně mohlo vést k rezignaci na právo nezletilých mít vztah s oběma rodiči. Je však třeba trvat na tom, že žalobkyně v průběhu pohovoru s nezletilými při zdůvodnění, proč soud prezentovanému názoru nezletilých nevěří a proč mu nemůže vyhovět, postupovala neadekvátně, neboť tento názor opakovaně podrobovala intenzivní kritice, a to desítky minut i přes zjevný diskomfort nezletilých. Tímto jednáním nezletilé zbytečně zatížila, jak jí také bylo vytčeno v posuzované výtce.

87. Žalobkyně dále v žalobě poukázala na obecný přesah výtky, která může vyvolat dojem, že lze tímto způsobem vyvolat tlak na rozhodovací činnost soudu, tedy ohrozit jeho nezávislost na moci výkonné. Zmínila i difamační účinky výtky.
88. K tomu soud uvádí pouze to, že byl-li k udělení výtky právní důvod, nelze se dovolat jejího zrušení argumentací spočívající v předestření dopadů výtky. Soud dále poznamenává, že posuzovaná výtka není způsobila ohrozit nezávislost moci soudní na moci výkonné, neboť se netýká rozhodovací činnosti soudce, jak bylo vysvětleno výše. K difamačnímu účinku posuzované výtky soud rovněž poukazuje na obsah správního spisu, z něž vyplývá, že žalovaná nejprve přistoupila k jemnější formě opatření (rozhovor s žalobkyní), a k písemné výtce přikročila až poté, co žalobkyně pochybení neuznala. Nebylo tedy zjevně primárním cílem žalované žalobkyni výtkou difamovat.
89. Dále žalobkyně v žalobě uvádí, že ji žalovaná postavila před volbu mezi omluvou nezletilým a sankčním postihem ve formě výtky, a namítá, že pokud by žalobkyně k omluvě nezletilým přistoupila, jednak by zbavila vydané senátní odvolací rozhodnutí přesvědčivosti, a jednak by byla nucena postupovat v rozporu s ústavní zásadou, dle níž lze státní moc vykonávat jen na základě a v mezích zákona, neboť zákon institut omluvy nezná.
90. K tomu soud nejprve poznamenává, že ve správním spisu chybí podklady (například úřední záznam shrnující obsah rozhovoru žalované s žalobkyní) osvědčující skutkový stav ohledně tvrzení žalobkyně, že nepřikročení k výtce bylo podmíněno omluvou nezletilým. Soud má ovšem za to, že lze přesto vznesenou námitku posoudit, a proto z důvodu procesní ekonomie žalobkynino tvrzení důkazně neověřoval. Zde soud přihlédl i k tomu, že v řízení nevyvstal žádný důvod pochybovat o pravdivosti vzneseného tvrzení, když ani žalovaná se proti předmětnému tvrzení nijak neohradila a neučinila jej sporným.
91. Soud souhlasí s žalobkyní, že požadavek omluvy ze strany soudce nemá výslovnou oporu v zákoně, a nelze jej proto ani vynutit, ani jeho nesplnění postihnout sankcí. Na druhou stranu je třeba uvést, že ne každé jednání a chování soudce (jakožto osoby „z masa a kostí“) je možné pojmově obsáhnout zákonem, přičemž povinnosti soudce vedle právních norem zakotvuje i řada dokumentů, tzv. soft law, které se podrobně věnují problematice soudcovské profesní etiky (např. Kodex chování soudců formulovaný v roce 2001 v Bangalore, Zásady chování soudce schválené Soudcovskou unií v roce 2005). K nim je možné přihlížet jako k interpretačním vodítkům pro posuzování chování soudce, a městský soud se domnívá, že příkladem etického chování soudce, souladného s uvedenými dokumenty, může být v určitém konkrétním případě i omluva za případné pochybení, zvláště nejsou-li důsledky pochybení zhojitelné opravnými prostředky. Je skutečností, že k omluvě soudce účastníkům řízení přihlížejí též kárné senáty Nejvyššího správního soudu jako k polehčující okolnosti (srovnej např.: rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2024 č.j. 11 Kss 5/2023-156, bod 208). Ze všeho uvedeného vyplývá, že možnost omluvy lze v odůvodněných případech akceptovat i přes absenci právní úpravy. Lze tedy shrnout, že rozhodne-li se soudce přistoupit k omluvě účastníkovi řízení, není důvod takový krok hodnotit jako neústavní pro rozpor se zásadou povinnosti výkonu státní moci jen na základě a v mezích zákona.
92. V posuzované věci soud nicméně v souvislosti s námitkou požadavku omluvy hodnotil především napadenou výtku samotnou, a musí konstatovat, že bez ohledu na rozhovory předcházející výtce není napadená výtka formulována tak, že by ji bylo možno posoudit jako úkon učiněný v důsledku nevyhovění požadavku omluvy, tj. není z ní seznatelné, že jde o

kárné opatření, k němuž žalovaná přistoupila proto, že se žalobkyně nezletilým odmítla omluvit. Ve výtce je výslovně uvedeno: „*Přestože nemáte náhled na danou situaci a nepokládáte za vhodné se nezletilým za způsob vedení pohovoru omluvit, rozhodla jsem se uložit Vám toliko výtku*“. I když tedy soud nevylučuje, že žalovaná mohla v rozhovoru následujícímu po podání stížnosti otcem nezletilých omluvu žalobkyni navrhnout a podmínit omluvou nepřistoupení k sankčnímu opatření, z textu výtky vyplývá, že žalovaná později o vztahu výtky a omluvy uvažila jinak. Žalobní námitka tedy není relevantní pro posouzení zákonnosti výtky, neboť z výtky nelze dovodit, že by šlo o jakousi sankci za neuposlechnutí výzvy k omluvě. Soud proto ani této námitce nemohl vyhovět.

93. Žalobkyně dále namítá porušení svých práv garantovaných v ústavní rovině, a to porušení zákazu libovůle v souvislosti s výkladem ust. § 88a, § 164 odst. 1 zákona o soudech a soudcích, jakož i čl. 6 odst. 1 Úmluvy v souvislosti s nálezem sp. zn. Pl. ÚS 4/10. Rovněž namítá porušení základních zásad činnosti správních orgánů, zejména v intencích § 2 odst. 1, odst. 2, odst. 4, § 3, § 4 odst. 2 správního řádu, včetně toho, že žalovaná ve výtce nespecifikovala konkrétní zákonné ustanovení, jehož porušení se žalobkyně měla dopustit, či že v souvislosti s výtkou neposkytla žalobkyni přiměřené poučení. Žalobkyně má za to, že žalovaná nepostupovala v souladu se zákony, jakož i mezinárodními smlouvami, a nerespektovala judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu.
94. Soud nejprve uvádí k námitce nedostatku odůvodnění výtky spočívající v absenci konkrétního zákonného ustanovení, které měla žalobkyně porušit, a k námitce nedodržení procesních povinností předcházejících výtce spočívajících v absenci poučení žalobkyni, že ukládání výtky je velmi mírné, neformální opatření, které by ztratilo svou efektivitu a opodstatnění, pokud by mělo být vyústěním formalizovaného postupu na úrovni standardních správních řízení. Takový postup by se míjel s neformálností a bezprostředností ukládání výtky, probíhající právě mimo kárné řízení. I pro soudce dotčeného výtkou by nakonec mohlo být daleko více stigmatizující, pokud by se podroboval formalizované proceduře, k níž by byl veden samostatný spis, než když mu je jednorázově, „krátkou cestou“ doručena stručná výtka. S přihlédnutím k tomu soud nepovažuje postup žalované předcházející výtce, ani odůvodnění výtky samotné, za jakkoli závadné, byť absentují některé standardní procesní postupy a některé typické náležitosti odůvodnění.
95. Dále k posuzované žalobní námitce soud konstatuje, že vzhledem k zásadě dispozitivnosti soudního řízení správního nelze řádně vypořádat žalobní bod, je-li vymezen tak nekonkrétně, jako je tomu v závěru projednávané žaloby, tedy námitkami spočívajícími v podstatě pouze v odkazech na zákonná ustanovení bez souvislosti se skutkovými výtkami. Ve stejné míře obecnosti tedy soud k posuzované žalobní námitce s odkazem na své odůvodnění v bodu 94 tohoto rozsudku opakuje, v případě výtky se nejedná o „klasické“ správní rozhodnutí podle ust. § 67 správního řádu (srovnej: usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 7. 2018, č.j. 9 As 79/2016-41, bod 82). Základní zásady činnosti správních orgánů dle ust. § 2 až § 8 správního řádu se ovšem i při ukládání výtky pochopitelně musí uplatnit (viz ust. § 177 odst. 1 správního řádu). Městský soud je přesvědčen, že postup žalované v posuzované věci nelze hodnotit jako odporující zásadám správního procesu (ust. § 2 a násl. správního řádu). Žalovaná postupovala v souladu se zásadou zákonnosti, přiměřenosti, náležitě zjistila skutečný stav věci a respektovala i další zásady správního řízení. Žalovaná se předmětnou výtkou ani nijak neodchýlila od náhledu, jaký na institut výtky a pravidla pro její ukládání dávají ve své judikatuře vysoké soudy.

Městský soud v Praze neshledal ani žádnou jinou vadu či nezákonnost, pro kterou by bylo nutno napadenou výtku zrušit z úřední moci.

Závěr a náklady řízení

96. Z výše uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji prvním výrokem rozsudku podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
97. Protože žalobkyně nebyla ve sporu úspěšná a žalované žádné důvodně vynaložené náklady nad rámec její běžné činnosti v řízení nevznikly, soud druhým výrokem tohoto rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. rozhodl o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 27. listopadu 2024

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu